

Sygn. akt V KK 156/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 grudnia 2013 r.,

sprawy K. W.

skazanego z art. 157 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 27 listopada 2012 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego

w Ś.

z dnia 15 maja 2012 r.,

p o s t a n o w i ł:

I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. Zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. B., Kancelaria Adwokacka w Ś. 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złotych osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % należnego podatku VAT za sporządzenie i wniesienie, jako wyznaczony z urzędu obrońca skazanego, kasacji na jego rzecz;

III. Zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ś. Zamiejskowy VI Wydział Karny w S. wyrokiem z dnia 15 maja 2012 r., skazał K. W. za pozostających w zbiegu realnym przestępstwa na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Apelacje od tego wyroku wnieśli oskarżony oraz jego obrońca. W apelacji osobistej oskarżonego sformułowany został m. in. zarzut obrazy art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 3 i 4 k.p.k. polegający na rozpoznaniu wniosku o wyłączenie sędziego M. N. (sędziego, który wydał zaskarżony wyrok) przez sędziego P. L., co do którego został uprzednio złożony wniosek o wyłączenie, a który to wniosek nie został rozpoznany.

Po rozpoznaniu obu tych środków odwoławczych Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 27 listopada 2012 r., utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarzając wyrok w całości zarzucił mu rażące naruszenie prawa procesowego, tj. przepisu art. 42 § 3 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, polegające na przyjęciu, że sędzia co do którego złożono wniosek o wyłączenie, który nie został rozpoznany, jest uprawniony do rozpoznania wniosku o wyłączenie innego sędziego - rozpoznającego sprawę merytorycznie. Podnosząc taki zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co skutkuje jej oddaleniem w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k. Do zarzutu tożsamego, zawartego w apelacji, sąd II instancji wyraźnie się odniósł stwierdzając, że sędzia P. L., który rozpoznał wniosek o wyłączenie sędziego M. N., nie zajmował się – jak to ujął sąd II instancji – „merytorycznym rozpoznaniem sprawy” (str.11 uzasadnienia wyroku), a zatem fakt ten nie miał żadnego wpływu na treść zapadłego wyroku. Z tym stanowiskiem skarżący w kasacji się nie zgodził, wskazując na to, iż s. L. powinien się

powstrzymać od udziału w sprawie, a zatem nie mógł rozpoznać także wniosku o wyłączenie sędziego, a to zaś oznacza, iż nie usunięto wątpliwości co bezstronności sędziego zasiadającego w składzie orzekającym, co z kolei nie może wykluczyć możliwości wpływu tego uchybienia na treść orzeczenia. Odnosząc się do podniesionego zarzutu kasacji trzeba wskazać, że wniosek o wyłączenie sędziego P. L. został złożony przez oskarżonego, pomimo, iż sędzia ten nie rozpoznawał jego sprawy w zakresie odpowiedzialności karnej za czyny zarzucone mu w akcie oskarżenia, a zatem, jak to się ujmuje w piśmiennictwie i orzecznictwie, nie rozstrzygał sprawy w jej zasadniczym (lub głównym) nurcie. Istotne jest przy tym, że wniosek ten oparty był na okoliczności wskazanej w art. 41 § 1 k.p.k. (tzw. *iudex suspectus*). Z wykładni przepisu art. 41 k.p.k., a zwłaszcza z rezultatów osiągniętych przy zastosowaniu także wykładni systemowej wewnętrznej - przy jednoznacznej wymowie przepisu § 2, który wskazuje na rozpoczęcie przewodu sądowego, jako ostatnia fazę, w której można złożyć taki wniosek – należy wyprowadzić stwierdzenie, iż wniosek o wyłączenie sędziego na podstawie istnienia okoliczności mogących wskazywać na brak bezstronności sędziego, można złożyć w odniesieniu do tego sędziego, który rozstrzyga sprawę w jej głównym, zasadniczym nurcie, a więc w tej części, która stanowi przedmiot danego postępowania, a nie w kwestiach ubocznych, wynikających z reguły z konieczności wydawania określonych orzeczeń co do kwestii, które muszą niejednokrotnie pojawić się w toku trwającego zasadniczego przedmiotu postępowania (np. tymczasowe aresztowanie, dowody rzeczowe, koszty itp.). Ujęte w przepisie art. 41 § 1 k.p.k. sformułowanie „w danej sprawie” należy zatem ograniczać tylko do takiego zakresu postępowania. Takie stanowisko wyrażane jest zresztą w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. postanowienie z dnia 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW 2005, z.1, poz.5; z dnia 17 lutego 2010 r. WD 3/10, R-OSNKW 2010/1/355; postanowieniem z dnia 1 października 2009 r., II KK 52/09, Lex 532381; postanowienie z dnia 12 czerwca 2012 r., III KO 34/12, OSNKW 2012, z. 11, poz.116). Skoro zatem skazany złożył swój wniosek oparty na tej właśnie podstawie co do sędziego, który nie rozstrzygał tej sprawy merytorycznie, a tylko podjął decyzję co do kwestii tymczasowego aresztowania, to stwierdzić należy, że wniosek ten nie podlegał rozpoczynaniu, jako bezprzedmiotowy (zob. np.

postanowienie z dnia 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW 2005, z.1, poz. 5). W tej sytuacji do tego sędziego nie miała zastosowania norma art. 42 § 3 k.p.k., nawet jeśli złożył on oświadczenie co do złożonego wniosku. Sędzia ten mógł zatem rozstrzygać wniosek o wyłączenie innego sędziego, który merytorycznie prowadził sprawę. Tym samym nie doszło do naruszenia wskazanego w kasacji przepisu art. 42 § 3 k.p.k.

Z tych powodów należało orzec jak w postanowieniu.